

1. ΚΥΚΛΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Μέσο: ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .04/02/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .04/02/2022

Σελίδα: 44

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΡΟΗΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ

Κυκλική Οικονομία - ανακύκλωση και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) συνδέονται άρρηκτα. Με βάση τη σχετική προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι κοινωνικά υπεύθυνες επιχειρήσεις φροντίζουν - ευθύνονται για το αποτύπωμά τους στην κοινωνία, ενώ, όπως επεσήμανε κατά την παρουσίαση της «Πρώτης Έκθεσης Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα» ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Συνδέσμου Βιομηχανιών και Επιχειρήσεων Ανακύκλωσης και Ενεργειακής Αξιοποίησης Αποβλήτων (ΣΕΠΙΑΝ), Δημήτρης Κονταξής, «η Κυκλική Οικονομία δεν αποτελεί μια άσκηση για τον δημόσιο τομέα».

«Ο πραγματικός πρωταγωνιστής είναι ο ιδιωτικός τομέας. Είναι οι επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις που επενδύουν, που τολμούν, που ρισκάρουν, που έχουν όραμα για το αύριο. Θα πρέπει και εμείς ως επιχειρήσεις, ως ιδιωτικός τομέας, να αντιληφθούμε πως κανείς δεν μπορεί να μονοπωλεί την έννοια της Κυκλικής Οικονομίας. Χρειάζονται οριζόντιες συνεργείες μεταξύ κλάδων και τομέων της οικονομίας. Η βιομηχανία Ανακύκλωσης, οι δραστηριότητες Ενεργειακής Αξιοποίησης, η βαριά βιομηχανία (που εκπροσωπεί ο ΣΕΠΙΑΝ), αλλά και οι κλάδοι παραγωγής

καταναλωτικών προϊόντων, μεταποίησης, λιανικού εμπορίου, οι κλάδοι υπηρεσιών, όλοι χρειάζεται να συστρατευτούν προς αυτήν την κατεύθυνση» υπογράμμισε ο κ. Κονταξής.

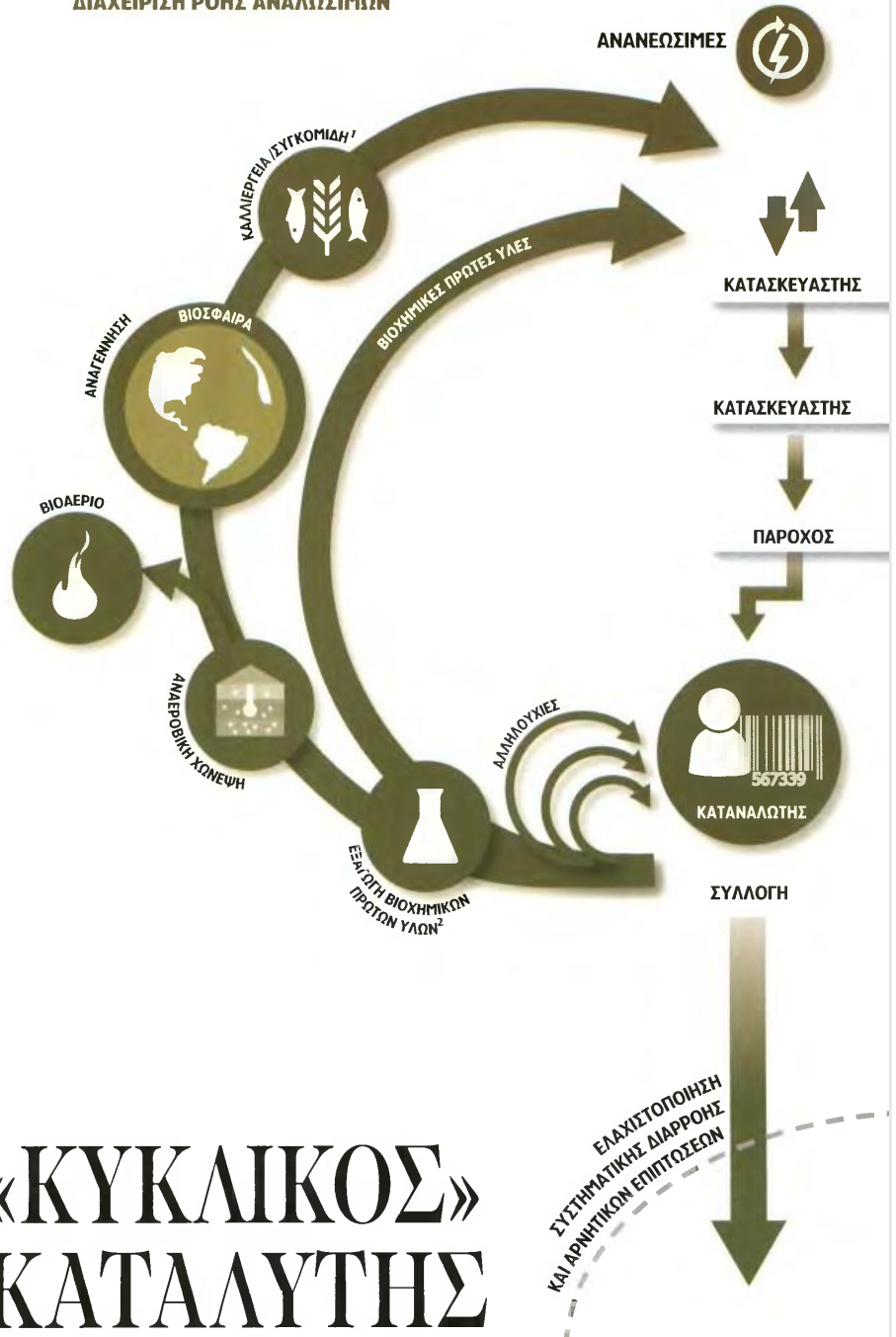
Ιδιαίτερο ενδιαφέρον όμως έχουν οι προτεραιότητες που θέτει, καθώς και οι συστάσεις που κάνει η πρώτη Έκθεση Κυκλικής Οικονομίας, η οποία ανατέθηκε από τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών και Επιχειρήσεων Ανακύκλωσης και Ενεργειακής Αξιοποίησης Αποβλήτων στην εξειδικευμένη μελετητική εταιρεία Eunomia.

Όπως υπογραμμίζεται, υπάρχει επείγουσα ανάγκη για υψηλότερης ακρίβειας δεδομένα όσον αφορά απόβλητα και ικνηλασιμότητα, να διασφαλιστεί ότι πραγματοποιούνται τακτικοί επιτόπιοι έλεγχοι και έρευνες, καθώς και αποτελεσματικότερη επιβολή των αντίστοιχων υποχρεώσεων.

Υγειονομική ταφή

Χαρακτηρίζεται επίσης «επείγουσα» η ανάγκη αυστηρότερων μέτρων επιβολής για την πρόληψη της άτυπης - παράνομης διάθεσης αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής ταφής, όπως ενδείκνυται και στο νέο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων - ΕΣΔΑ 2020-2030.

Με άλλα λόγια, η υγειονομική ταφή των απορριμμάτων πρέπει να είναι η πιο ακριβή επιλογή, καθώς είναι ο λιγότερο επιθυμητός τρόπος διαχείρισης αποβλήτων και πρέπει να ληφθούν υπόψη κίνητρα ή αντικίνητρα προκειμένου να βελτιωθεί η ποσότητα και η ποιότητα των ανακυκλωμένων υλικών.

«ΚΥΚΛΙΚΟΣ» ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οι προτεραιότητες που θέτει και οι συστάσεις που κάνει η πρώτη Έκθεση Κυκλικής Οικονομίας για την Ελλάδα.

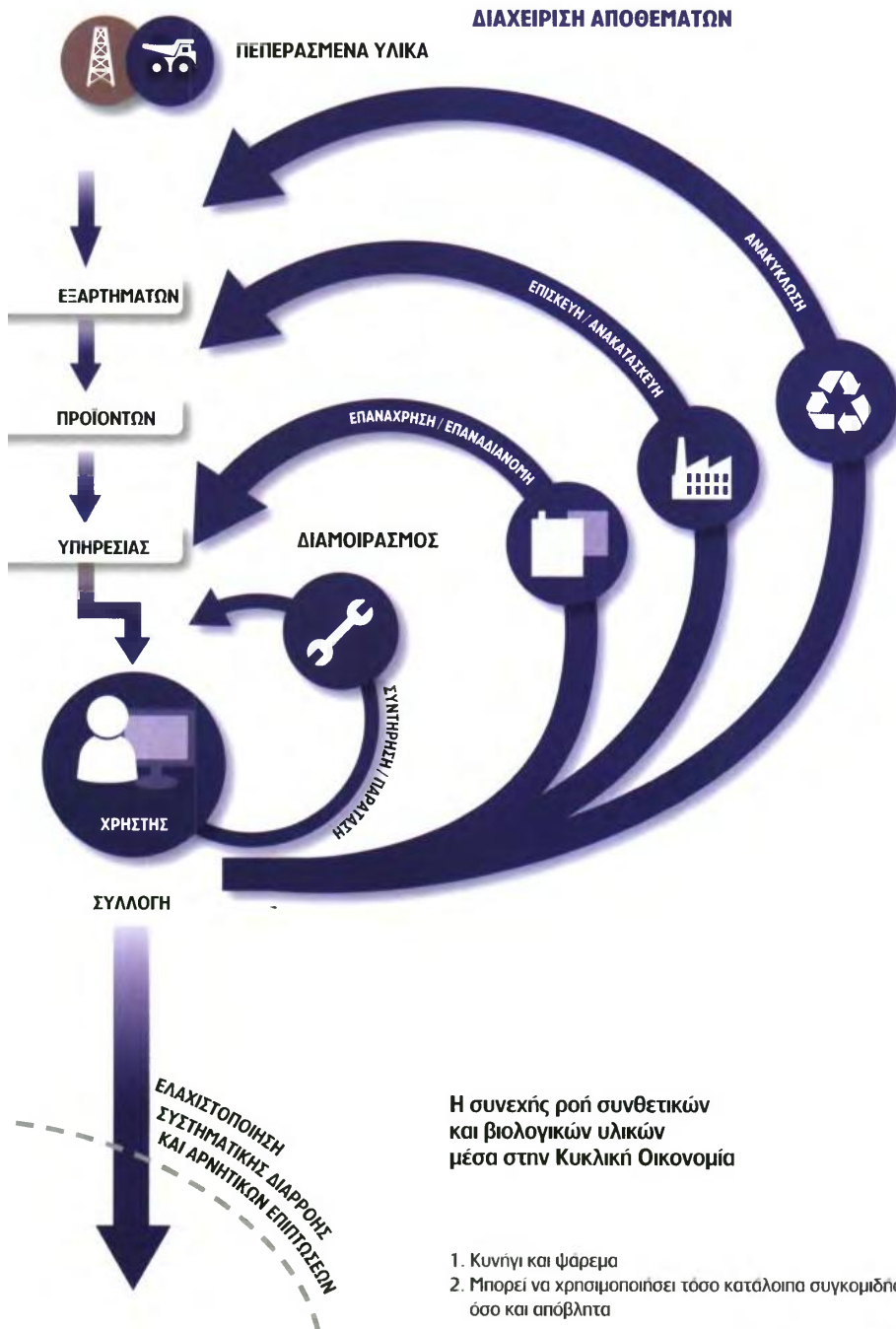
Της Τέτης Ηγουμενίδου, tigoumenidi@nafemporiki.gr

1. ΚΥΚΛΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Μέσο: ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .04/02/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .04/02/2022

Σελίδα: 45

Η συνεχής ροή συνθετικών και βιολογικών υλικών μέσα στην Κυκλική Οικονομία

1. Κυνήγι και ψάρεμα
2. Μπορεί να χρησιμοποιήσει τόσο κατάλοιπα συγκομιδής όσο και απόβλητα

Πηγή: Ellen MacArthur Foundation

Συσκευασία - κίνητρα

Το σύστημα EPR (Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγών) για τη συσκευασία δύνανται να βελτιωθεί σημαντικά, τονίζει επίσης η Έκθεση, εάν η υφιστάμενη απαίτηση για όλους τους παραγωγούς συσκευασίας, να εγγραφούν σε Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ ή ΑΣΕΔ) και να πληρώνουν ετήσιες εισφορές (συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών), εφαρμοστεί καλύτερα, συμπεριλαμβανομένων όλων των μορ-

φών συσκευασίας (πρωτογενείς, δευτεροβάθμιες και τριτογενείς).

Ιδιαίτερα μέτρα χρειάζεται να ληφθούν για τη μείωση των φαινομένων εισφοροδιαφυγής που παρατηρείται. Επιπλέον, θα βελτιωθεί σημαντικά το τρέχον σύστημα συλλογής, αν αυξηθούν οι εισφορές που χρεώνονται στους παραγωγούς (επί του παρόντος είναι από τις χαμηλότερες στην Ευρώπη).

Οι αλλαγές είναι αναγκαίο να κινηθούν προς την

κατεύθυνση οι παραγωγοί με λιγότερες μορφές ανακυκλώσιμης συσκευασίας να χρεώνονται με υψηλότερο ποσοστό ώστε να εφαρμόζεται σωστά η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και να ενθαρρύνονται οι αλλαγές στον σχεδιασμό συσκευασιών, ώστε να περιλαμβάνουν ανακύκλωση, ανακυκλωμένο περιεχόμενο και επαναχρησιμοποίηση.

Αναγκαία είναι η αύξηση της χωριότητας συλλογής και διαλογής των ανακυκλώσιμων υλικών, ενώ προτείνεται να εξεταστεί η δυνατότητα θέσπισης εθελοντικών συμφωνιών από τη βιομηχανία, ώστε να βελτιωθεί η αποδοτικότητα των πόρων και τα αποτελέσματα της Κυκλικής Οικονομίας σε κλάδους προτεραιότητας, αλλά μόνο ως προσωρινό μέτρο κατά τη διαμόρφωση μέτρων EPR (Διευρυμένη Ευθύνη Παραγωγών).

Συνεργασία - συντονισμός

Οι κλαδικές προτεραιότητες μπορεί να περιλαμβάνουν τους κλάδους Κατασκευών και Κατεδαφίσεων, Συσκευασίας και Πλαστικών.

Σύμφωνα με την εν λόγω Έκθεση, η υποστήριξη των επιχειρήσεων των βιομηχανικών κλάδων προτεραιότητας πρέπει να αποτελεί τον κεντρικό πυλώνα της στρατηγικής Κυκλικής Οικονομίας της Ελλάδας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η βιομηχανία μπορεί να αξιοποιήσει τις σχετικές ευκαιρίες.

Θα πρέπει να αξιοποιηθούν τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προσφέρουν πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία για την υποστήριξη επιχειρήσεων. Επιπλέον, σημαντική είναι η ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων με επίκεντρο την ανταλλαγή και την ανάπτυξη εμπειρογνωμοσύνης και γνώσεων, καθώς και η συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ αλυσίδων εφοδιασμού προϊόντων.

Ο ΣΕΙΠΑΝ προτείνει να εξεταστούν κίνητρα για τις επιχειρήσεις επισκευής και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση, με σκοπό την τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και αντικίνητρα για χρήση πρωτογενών υλικών, καθώς και να γίνουν υποχρεωτικά «πράσινες» οι Δημόσιες Προμήθειες.

Η σημερινή εικόνα

Το γενικό συμπέρασμα της 1ης Έκθεσης είναι ότι για την Ελλάδα η Κυκλική Οικονομία πρέπει να μετατραπεί σε καταλύτη ανάπτυξης, ωστόσο προϋπόθεση είναι η υιοθέτηση του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, το οποίο θα υποστηρίξει αποτελεσματικά τη μετάβαση σε ένα πιο κυκλικό μοντέλο οικονομίας τόσο από την πλευρά της προσφοράς όσο και από την πλευρά της ζήτησης.

Η Έκθεση αποτυπώνει επίσης τη σημερινή εικόνα της χώρας, η οποία δεν είναι καθόλου ενθαρρυντική: Ενώ η παραγωγή Αστικών Αποβλήτων βρίσκεται περίπου στον ευρωπαϊκό μέσο όρο, το ποσοστό της ανακύκλωσης είναι μόλις 20%, το ποσοστό της Κυκλικότητας είναι ελάχιστο (<5%) και εν τέλει η εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας ιδιαίτερα περιορισμένη.

Και όλα αυτά σε μια περίοδο που οι ημέρες των πρώ-

Συνέχεια στην επόμενη σελίδα

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

«ΚΥΚΛΙΚΟΣ» ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

των υλών και της ενέργειας έχουν σημειώσει αλματώδη αύξηση και η Κυκλική Οικονομία (με την οικονομική της διάσταση) αποτελεί την αναγκαία στροφή της οικονομίας προς τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Υδάτινοι πόροι

Επιπλέον, η Έκθεση αναφέρεται σε συγκεκριμένες κλέες πρακτικές του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, όπως, μεταξύ άλλων, στην επαναχρησιμοποίηση του νερού. Όπως είναι γνωστό, το νερό είναι ένας πεπερασμένος πόρος και η λειψυδρία επηρεάζει το 17% της επικράτειας της Ε.Ε.

Στην Ελλάδα και ιδιαίτερα σε πολλές νοτιοανατολικές και νησιωτικές περιοχές, υπάρχει έντονη πίεση στους υδάτινους πόρους, η οποία επιδεινώνεται από την υψηλή ζήτηση νερού για τον τουρισμό και την άρδευση το καλοκαίρι. Η ενσωμάτωση των επεξεργασμένων λυμάτων στη διαχείριση των υδάτινων πόρων είναι υψίστης σημασίας για την κάλυψη των μελλοντικών απαιτήσεων. Παρά την ανάγκη αυτή, έχουν ολοκληρωθεί μόνο λίγα έργα επαναχρησιμοποίησης λυμάτων, με τα περισσότερα εξ αυτών να είναι πιλοτικά έργα άρδευσης καλλιεργειών.

Η παραγωγή Αστικών Αποβλήτων βρίσκεται περίπου στον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ενώ το ποσοστό της ανακύκλωσης είναι μόλις 20%.

Η Ελλάδα είναι ένα από τα 5 κράτη-μέλη (Κύπρος, Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία) που διαθέτουν πρότυπα που καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για το νερό από επαναχρησιμοποίηση, πριν μπορέσει να επαναχρησιμοποιηθεί (2018).

Το ελληνικό νομικό πλαίσιο σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων λυμάτων, που αναπτύχθηκε με την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) 145116/11, ορίζει μέ-

τρα, όρους και διαδικασίες σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων λυμάτων.

Ωστόσο, ο τρέχων ρυθμός επαναχρησιμοποίησης νερού παραμένει χαμηλός στην Ελλάδα λόγω των διοικητικών εμποδίων και της πολυπλοκότητας που σχετίζεται με την εφαρμογή των προτύπων, γεγονός που δημιουργεί ισχυρά αντικίνητρα για την ανάπτυξη νέων συστημάτων.

Η μόνη εφαρμογή μεγάλης κλίμακας υπάρχει στη Βόρεια Ελλάδα, όπου η Εταιρεία Υδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ Α.Ε.), η δεύτερη μεγαλύτερη εταιρεία ύδρευσης στην Ελλάδα (εξυπηρετεί πάνω από ένα εκατομμύριο ανθρώπους), κατόρθωσε να προωθήσει την επαναχρησιμοποίηση νερού.

Επίσης, τα σημαντικότερα έργα επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων στη γεωργία που βρίσκονται σήμερα σε εφαρμογή είναι αυτά της Θεσσαλονίκης, της Χαλκίδας, των Μαλιών, της Λιβαδειάς, της Αμφισσας, της Καλλικράτειας και της Χερσονήσου.

Για την αξιοποίηση δευτερογενών καυσίμων, η Ένωση Τοιμεντοβιομηχανιών συνεργάζεται με το υπουργείο Περιβάλλοντος.

Βιομηχανικά Λύματα - καύσιμα

Η επαναχρησιμοποίηση βιομηχανικών λυμάτων από εργοστάσια που ανήκουν στους βιομηχανικούς τομείς είναι μια δράση που βασίζεται στην αγορά, με βάση τις απαιτήσεις και τις ανάγκες του βιομηχανικού τομέα (Παράδειγμα: ΑΓΕΤ Ηρακλής Lafarge - EPSA: Τα λύματα από το εργοστάσιο EPSA μεταφέρονται και χρησιμοποιούνται στη διαδικασία παραγωγής του εργοστασίου τοιμεντού Ηρακλής.)

Άλλο παράδειγμα εθελοντικής συνεργασίας στο πλαίσιο της βιομηχανικής συμβίωσης και της κυκλικής οικονομίας που αναφέρει η Έκθεση είναι μεταξύ της Ένωσης Τοιμεντοβιομηχανιών Ελλάδας και του υπουργείου Περιβάλλοντος για την αξιοποίηση δευτερογενών καυσίμων από την τοιμεντοβιομηχανία. Το πλαίσιο της εθελοντικής συμφωνίας καθορίζει τις ευθύνες του ελληνικού Δημοσίου και της ελληνικής βιομηχανίας τοιμεντού και τις προδιαγραφές προκειμένου να αυξηθεί η υποκατάσταση των παραδοσιακών ορυκτών καυσίμων (διάρκεια συμφωνίας 7/2019 - 12/2023).

Ως παράδειγμα καλής πρακτικής αναφέρεται επίσης το Ηλεκτρονικό Μπεντό Αποβλήτων (ΗΜΑ), μια διαδικτυακή υπηρεσία που διαχειρίζεται το υπουργείο Περιβάλλοντος και η οποία επιτρέπει την ηλεκτρονική εγγραφή και επαλήθευση όλων των νομικών οντοτήτων (επιχειρήσεων και οργανισμών) στη χώρα, καθώς και την αναφορά των αποβλήτων που παράγονται και διαχειρίζονται. Ξεκίνησε και τέθηκε σε λειτουργία το 2017 (η ανάπτυξη της υποστηρίχθηκε και χρηματοδοτήθηκε από τον ΣΕΠΙΑΝ).

Τέλος, στον τομέα των πλαστικών περιγράφεται ως πρωτοβουλία καλής πρακτικής αυτή των μεμβρανών θερμοκηπίου στον γεωργικό τομέα. Στην Ελλάδα υπάρχουν επί του παρόντος 7 σημεία για τη χωριστή συλλογή μεμβρανών θερμοκηπίου, με τα περισσότερα εξ αυτών εγκατεστημένα στην Κρήτη. Οι μεμβράνες που συλλέγονται προσφέρονται για ανακύκλωση στις εγκαταστάσεις της Πλαστικά Κρήτης. Η συλλογή και ανακύκλωση μεμβρανών θερμοκηπίου πραγματοποιείται σε μεγάλο βαθμό στην Κρήτη. *ISID:148780451*